

**УПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ КИТАЮ:
ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

УДК 374:37.01(КНР)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.320083>

*Ань Чжоу, здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри освітології та інноваційної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*

**УПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ КИТАЮ:
ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

У статті висвітлено досвід впровадження змішаного навчання в музичні навчальні заклади Китаю. Визначено змішане навчання як гібридне онлайн- та офлайн-навчання, як нова тенденція у реформуванні та розвитку музичної освіти Китаю в майбутньому. Зазначено, що успішність впровадження змішаного навчання залежить від створення відповідної інфраструктури, розробки якісного цифрового контенту та забезпечення належної методичної підтримки. Ключовими елементами ефективного реалізації змішаного навчання є спеціалізовані освітні платформи, високоякісні навчальні відео, віртуальні лабораторії та системи онлайн-оцінювання. Описано три етапи впровадження змішаного навчання у музичні заклади. Зроблено висновок, що змішане навчання надає можливість для ефективної інтеграції традиційних та інноваційних освітніх ресурсів, впровадженню інноваційних дидактичних підходів, зокрема відкриті курси, перевернутий клас та інші. Наголошено що фокус наукових досліджень з проблеми змішаного навчання спрямовано на теоретичні та методичні засади ефективності означеного підходу.

***Ключові слова:** змішане навчання; музична освіта; Китай; цифрові технології; онлайн-освіта; учні; вчителі.*

Літ. 12.

*An Zhou, Applicant of the Third Educational and
Scientific Level of Higher Education
of the Education and Innovative Pedagogy Department,
Hryhoriy Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine,
High music, Teacher 苏州吴中, China*

**IMPLEMENTATION OF BLENDED LEARNING IN MUSIC EDUCATION IN CHINA:
CHALLENGES, OPPORTUNITIES AND PROSPECTS**

The article highlights the experience of implementing blended learning in music educational institutions in China. Blended learning is defined as a hybrid of online and offline learning as a new trend in the reform and development of music education in China in the future. The experience of implementing blended learning in Chinese music institutions is studied: The Middle School affiliated with the Central Conservatory of Music, The Shanghai Conservatory of Music, Young Virtuoso Music School, Xi'an, Zhejiang Conservatory of Music. The problems of organising blended learning in Chinese music schools are highlighted: insufficient technical equipment and infrastructure, insufficient training of music teachers, insufficient training of students, modernisation and digitalisation of music curricula in accordance with the principles of blended learning. It is noted that the successful implementation of blended learning depends on the creation of appropriate infrastructure, development of high-quality digital content and provision of appropriate methodological support. The key elements of effective implementation of blended learning are specialised educational platforms, high-quality training videos, virtual laboratories and online assessment systems. Three stages of blended learning implementation in music institutions are described. Due to the defined stages of implementation of blended learning in music institutions, a fully functional, safe and reliable model of online education for music and performance programmes has been created, which provides powerful support, interactivity, personalisation and efficiency of the educational process in music institutions in China. It is concluded that blended learning provides an opportunity for the effective integration of traditional and innovative educational resources, the introduction of innovative didactic approaches, including open courses, flipped classroom, and others. It is emphasised that the focus of scientific research on blended learning is on the theoretical and methodological foundations of the effectiveness of this approach.

***Keywords:** blended learning; music education; China; digital technologies; online education; students; teachers.*

Постановка проблеми. У контексті світової глобалізації й цифровізації відбувається фундаментальна трансформація китайської системи освіти. Особливої актуальності набуває модернізація музичної освіти, яка зазнає суттєвих структурних та методичних змін в умовах цифрової революції. Сучасний стан китайської освітньої системи характеризується імплементацією цифрових технологій, що створює підґрунтя для формування нової цифрової освіти. У сфері освіти це проявляється через впровадження змішаного навчання (blended learning), використання цифрових платформ та диджитал-інструментарію для музичної творчості. Трансформаційні процеси в музичній освіті Китаю відображають загальносвітові тенденції цифровізації, але мають специфіку,

ментацією цифрових технологій, що створює підґрунтя для формування нової цифрової освіти. У сфері освіти це проявляється через впровадження змішаного навчання (blended learning), використання цифрових платформ та диджитал-інструментарію для музичної творчості. Трансформаційні процеси в музичній освіті Китаю відображають загальносвітові тенденції цифровізації, але мають специфіку,

яка зумовлена національними традиціями та культурними особливостями. Відбувається поєднання традиційних методик навчання з інноваційними, що створює унікальну освітню модель, яка адаптована до викликів сучасного цифрового суспільства. За даними досліджень китайських науковців, станом на 2024 р. 78 % музичних коледжів та консерваторій КНР впровадили елементи змішаного навчання. При цьому спостерігається значна регіональна диференціація: у східних регіонах (Пекін, Шанхай) цей показник сягає 90 %, у центральних – 65 %, у західних – 45 %. Динаміка впровадження змішаного навчання демонструє стійке зростання: від 25 % закладів у 2019 р. до 78 % у 2024 р. [12]. Наразі переважна більшість музичних закладів використовують спеціалізовані онлайн-платформи, більшість викладачів пройшли відповідну цифрову підготовку та майже всі учнів мають доступ до онлайн-ресурсів. У середньому 30–40 % навчального часу вводиться на навчання онлайн.

Отже, під впливом масштабних процесів цифровізації освіти в Китаї, особливої актуальності набуває впровадження інноваційних підходів, серед яких провідне місце займає змішане навчання як інноваційна освітня модель, що поєднує у собі традиційне очне навчання з онлайн-навчанням. Зазначимо що інтеграція змішаного навчання у систему музичної освіти демонструє значний педагогічний потенціал, гармонійно поєднуючи ефективність традиційних методик викладання з інноваційними можливостями цифрових освітніх платформ. Крім того, інтенсивний розвиток мережевих технологій надав нові можливості та виклики для музичної освіти. Деякі вчені визначають змішане навчання як нову форму освіти. Адже стрімкий розвиток цифрових технологій змінив традиційний спосіб викладання музично-виконавських дисциплін і надав можливості для необмеженого навчання у часі та просторі. Але це створило і певні виклики, такі як нерівномірний розподіл освітніх ресурсів та недостатня підготовка вчителів.

Метою статті є поглиблене дослідження сучасного стану, проблем, викликів та шляхів впровадження змішаного навчання у музичній освіті навчальних закладів Китаю.

Аналіз досліджень. Аналіз китайської наукової літератури свідчить, що змішане навчання вже багато років досліджують у педагогічному та психологічному полі. Відомими є роботи з цієї проблеми таких китайських науковців, як Сяо Я, Цзен Гуйчжень, Чень Сін, Лі Мінмін, Чен Маохуа, Пан Веньцзяо, Ма Дан, Чжао Саллі, Чжан Лань, Чжан Лін, Лі Хіаохі, Го Пенфей, Чжоу Хань, Сунь Юлі, Лю Жуй, Чень Еньхуей та інших. У своїх дослідженнях вони під змішаним навчанням найбільше визначають гібридне онлайн- та офлайн-навчання, зазначаючи, що модель навчання поступово стане

новою тенденцією у реформуванні та розвитку музичної освіти Китаю в майбутньому. Так, науковці Сунь Юлі, Лю Жуй зробили огляд досліджень зі змішаного навчання у вітчизняних університетах Китаю [8]. Вчені Сяо Я, Цзен Гуйчжень досліджували гібридні онлайн- і офлайн-моделі навчання для спеціальностей музикознавства в коледжах та університетах Китаю [8]. У роботах Чень Сін висвітлено дослідження організації змішаного навчання для загальних курсів етичного виховання у музичних закладах Китаю [7]. Лі Мінмін зазначає, що “в епоху інформатизації освіти для ефективного викладання музики, потрібно впроваджувати змішане навчання. А коледжі та університети повинні надавати підтримку змішаному навчанням та допомогти студентам краще адаптуватися до нього” [10]. Лі Хіаохі провела дослідження ефективності змішаного навчання в групових заняттях фортепіано в коледжах [10].

Проблема змішаного навчання висвітлена і на законодавчому рівні КНР. Так, у Законі Китайської Народної Республіки про освіту та в Національному плані розвитку шкільної мистецької освіти є положення, які стосуються різних форм навчання, зокрема про змішане навчання. Зауважимо що регулювання змішаного навчання в КНР здійснюється через підзаконні акти і галузеві нормативні документи, які деталізують механізми його впровадження в різні сфери освіти. Аналіз впровадження змішаного навчання в музичні школи Китаю свідчить про позитивні результати. Наприклад, середня школа при Центральній музичній консерваторії в Пекіні (The Middle School affiliated to the Central Conservatory of Music) стала однією із перших, яка запровадила змішане навчання учнів, які вивчають інструментальні дисципліни, такі як фортепіано та скрипка. Уроки з музики проводяться в змішаному форматі: теоретичні заняття – онлайн, а практичні – у школі. Для цього створено платформу з інтерактивними відеоматеріалами, нотними прикладами та вправами для самостійного виконання. Такий формат навчання показав, що учні краще засвоїли теоретичні основи, оскільки могли переглядати записи уроків для повторення, що сприяло кращому запам'ятовуванню матеріалу.

Наступний приклад – музична школа при Шанхайській консерваторії музики (The Shanghai Conservatory of Music (SHCMusic)), яка використовує змішане навчання для курсів сольфеджіо, теорії музики й ансамблевого музикування. У цьому закладі розроблено систему віртуальних лабораторій, які дозволяють учням практикувати слухові вправи, аналізувати музичні тексти та створювати аранжування. Практичні заняття проводяться у малих групах із використанням інтерактивного обладнання.

Заслуговує на увагу школа при Сіаньській музичній консерваторії (Young Virtuoso Music School,

Хі'ан), орієнтована на інтеграцію цифрових інструментів у навчальний процес. Уроки вокалу та гри на інструментах доповнюються онлайн-завданнями. Учні мають доступ до платформ із віртуальними симуляторами інструментів, які дають змогу тренувати техніку гри у віртуальному середовищі. Також учні виконують інтегровані завдання зі створення аудіозаписів та їх аналізу.

Значний досвід щодо змішаного навчання має Чжецзянська музична школа (Zhejiang Conservatory of Music), яка запровадила змішане навчання для підготовки до конкурсів та екзаменів. Особливий акцент зроблено на використанні мультимедійних матеріалів. Розроблено серію відеоуроків із поясненням технічних прийомів гри на традиційних китайських інструментах (наприклад, гуцинь, ерху) і аналізу виконання відомих творів. Було засвідчено, що учні були краще підготовлені до конкурсів завдяки доступу до відео, які допомагають глибше опанувати складні техніки. Отже, досвід китайських музичних шкіл показує, що впровадження змішаного навчання не лише розширює можливості учнів, але й створює нові методики для викладання. Успіх цих шкіл демонструє важливість інвестицій у технічну інфраструктуру, підготовку вчителів та розробку якісних онлайн-ресурсів [2].

Виклад основного матеріалу. Концепція змішаного (гібридного) навчання стала предметом посиленої уваги науково-педагогічної спільноти в контексті цифрової трансформації освітніх моделей в КНР. Змішане навчання надає можливість для ефективної інтеграції традиційних та інноваційних освітніх ресурсів, впровадженню інноваційних дидактичних підходів, зокрема, масові відкриті онлайн-курси (MOOCs), мікролекції та технологію перевернутого класу (Flipped Classroom), які послідовно розширюють методологічний інструментарій та окреслюють нові перспективи для досліджень змішаних моделей навчання. Звертаючи увагу на те, що наукові розвідки з проблеми змішаного навчання демонструють динамічний розвиток, їх фокус здебільшого сконцентрований на теоретико-методологічних засадах і емпіричних верифікаціях ефективності цього підходу [1]. Визначено проблеми організації змішаного навчання у музичних школах Китаю:

1) *недостатнє технічне обладнання та інфраструктура.* Безперечно, в епоху інтеграції цифрових технологій в освіту, ефективне впровадження змішаного навчання в музичних закладах залежить від відповідного технічного обладнання та інфраструктури. Однак деякі коледжі Китаю не можуть забезпечити достатню технічну підтримку, що відображається у низькій якості аудіо- та відеозаписів, застарілому або несумісному обладнанні. Зазначимо, що у музичній освіті важливість якості звуку є одним із головних чинників якості та ре-

зультативності навчання, а невідповідне обладнання може призвести до погіршення якості музичних виступів. Крім того, нестабільне Інтернет-з'єднання може призвести до переривання онлайн-уроків та погіршення якості навчання. Розв'язання цієї проблеми вимагає від музичних закладів інвестувати більше ресурсів у модернізацію та обслуговування технічного обладнання;

2) *недостатня підготовка вчителів музичних закладів.* Вчителі музики можуть не мати необхідної підготовки в галузі онлайн-освіти та навичок інтеграції цифрових технологій у навчальне середовище. Це може призвести до того, що вони не знатимуть, як ефективно викладати онлайн та ефективно використовувати освітні онлайн-інструменти та ресурси. Також педагоги можуть не мати певних навичок щодо створення якісного навчального відео або використання спеціалізованих комп'ютерних програм. Такий брак підготовки може вплинути на ефективність організації змішаного навчання і надання учням якісних матеріалів. Для розв'язання цієї проблеми керівництво закладів організовує онлайн-курси для вчителів із цифрової грамотності, щоб допомогти їм адаптуватися до викладання в онлайн-середовищі;

3) *недостатня підготовка учнів.* Під час змішаного навчання від учнів вимагається надавати більше уваги самостійному навчанню, а також проявляти самоорганізацію та самодисциплінованість. Однак ці навички не сформовані у багатьох учнів, що призводить до їхньої недостатньої залученості до онлайн-навчання та проявляється у несвоєчасному виконанні завдань, слабкій активності під час онлайн-зустрічей тощо. Тому музичні заклади повинні організувати спеціальну підтримку та проводити тренінги, щоб допомогти учням краще адаптуватися до змішаного навчання;

4) *модернізація та диджиталізація навчальних програм із музичних дисциплін відповідно до принципів змішаного навчання.* Розробка програми викладання музичних дисциплін у змішаному форматі вимагає більше часу та ресурсів. Вчителям потрібно переосмислити структуру курсу, розробити контент та знайти відповідні онлайн-платформи для проведення онлайн-уроків та онлайн-зустрічей. Складність розробки курсу може стати для них викликом, особливо коли вони вперше працюють в онлайн-форматі.

Поряд із проблемами організації змішаного навчання в КНР визначено і переваги, а саме: 1) постійна доступність та відсутність часових і просторових обмежень. Однією з головних переваг цифровізації музичної освіти в Китаї є те, що вона усуває географічні та часові обмеження. Учні більше не потрібно їхати до певного закладу, вони можуть отримати доступ до освітніх ресурсів у будь-який час і в будь-якому місці через Інтернет.

Це зручно для тих, хто живе у віддалених районах або має труднощі з дістання до школи. Отже, взаємодія між учнями та вчителями більше не обмежується географічною відстанню, вони можуть легко обмінюватися інформацією, ідеями, досвідом, поглядами, що сприяє міжкультурному обміну та міжнародній комунікації; 2) організація персоналізованого навчання. За допомогою сучасних цифрових технологій, інструментів штучного інтелекту надається можливість організувати персоналізоване навчання, що дозволяє адаптувати зміст та методи навчання до індивідуальних потреб та стилів навчання кожного учня. Завдяки навчальній аналітиці та інноваційним педагогічним технологіям можна швидко збирати і аналізувати дані про навчання учнів, щоб визначити їхні слабкі та сильні сторони. На основі цих даних система автоматично будує індивідуальну навчальну траєкторію кожного учня враховуючи здібності, можливості та вподобання. Такий персоналізований підхід до навчання може підвищити ефективність та мотивацію учнів, що полегшує їм процес досягнення визначених навчальних цілей; 3) надання широкого спектра освітніх ресурсів. Цифрові технології надають учням широкий спектр освітніх ресурсів: онлайн-підручники, відео, програмне забезпечення для моделювання, віртуальні лабораторії тощо. Це не лише збагачує навчальний процес, але й робить його більш привабливим, сучасним та ефективним.

Ураховуючи проблеми та переваги змішаного навчання, в музичних закладах Китаю організовано певні заходи. На першому етапі впровадження змішаного навчання було здійснено розробку і створення платформ для онлайн-освіти. Музичні заклади мали забезпечити вчителів спеціалізованими платформами для підтримки змішаного викладання курсів із музичного мистецтва. На другому етапі було здійснено добір професійної технічної команди для розробки, підтримки та модернізації платформи. Цю команду створили із розробників, системних адміністраторів та експертів із мережевої безпеки для забезпечення надійності, конфіденційності та продуктивності платформи. На наступному, третьому етапі, було залучено вчителів для опанування цифровими платформами і створення освітнього контенту.

Завдяки визначеним етапам впровадження змішаного навчання в музичні заклади, було створено повнофункціональну, безпечну і надійну модель онлайн-освіти для музично-виконавських програм, що забезпечує потужну підтримку, інтерактивність, персоналізацію та ефективність освітнього процесу в музичних закладах КНР.

Висновок. Впровадження змішаного навчання в музичних закладах Китаю є складним багатаспектним процесом, що потребує системного підходу та значних ресурсів. Основними викликами є

недостатнє технічне забезпечення, потреба в підвищенні кваліфікації вчителів та адаптація учнів до нового формату навчання. Водночас змішане навчання надає суттєві переваги: персоналізацію освітнього процесу, розширення доступу до освітніх ресурсів, підвищення інтерактивності та ефективності навчання. Перспективними напрямками подальших досліджень є розробка методик оцінювання ефективності змішаного навчання в музичній освіті.

ЛІТЕРАТУРА

1. Доценко С. Досвід організації дистанційного навчання в Китаї. *Педагогічний альманах*. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi47.145> (дата звернення: 10.12.2024).
2. Чжоу А. Традиції та інновації у цілях естетичного виховання учнів дитячих музичних шкіл КНР в умовах змішаного навчання. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 5 (206). С. 91–94. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-5\(206\)-91-94](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-5(206)-91-94).
3. Смолянук Н., Собченко Т., Сирота А. Цифрові сервіси на уроках “Дизайн і технології”: проблеми, реалії, перспективи. *Молодь і ринок*. 2024. Вип. 3/223. С. 18–22.
4. Chen Xin. On Line Teaching of the General Courses of Aesthetic Education in Colleges and Universities Based on Maker Education[J]. *Journal of Nanjing Arts Institute Fine Arts & Design*. 2020, № 0(1). С. 81–85.
5. 肖雅, & 曾贵珍. 高校音乐学专业学生线上线下混合式学习模式研究. *发展教育学*, 2022. 3(8), 137–139.
6. 高校音乐学专业学生线上线下混合式学习模式研究. 肖雅, 曾贵珍. 2022. 年3卷第8期 页码: 137–139.
7. 陈沛可. 新加坡音乐学习: 通过移动应用程序提供及时反馈. *世界教育信息*, 2019. 14.
8. 孙渝莉, & 刘瑞. 国内高校混合式教学研究综述. *重庆交通大学学报 (社会科学版)*, 2022. 22(4), 96.
9. 张格兰, & 张琳. 基于网络教学平台的混合式学习模式探究. 以“大学英语视听说”课程为例. *Creative Education Studies*, 2021. 9, 642. 纸质出版日期: DOI:10.12184/wspzfjyxWSP2634-793841.20220308.
10. 李明明. 教育信息化时代高校音乐表演课程混合式教学. *现代化教育* 6.1 2024.
11. 程茂华, 潘文娇, 马丹. 新课程改革背景下《现代教育技术》课程多途径混合式教学实践研究. *创新教育研究*. 2024. Vol. 12 No. 8, DOI:10.12677/ces.2024.128502.
12. 校友会 2024. 中国音乐类大学存档排名, 中央音乐学院.
13. URL: http://www.cuaa.net/2022index/news/news.jsp?information_id=11503.

REFERENCES

1. Dotsenko, S.O. (2021). Dosvid orhanizatsii dystantsiinoho navchannia v Kytai [Experience in organising distance learning in China]. Vol. 47. pp. 26–34. Available at: <https://ds>

pace.hnpu.edu.ua/items/57060296-69ba-447a-b854-014b239f97a1. [in Ukrainian].

2. Chzhou, A. (2023). Tradytzii ta innovatsii u tsieliakh estetychnoho vykhovannia uchniv dytiachykh muzychnykh shkil KNR v umovakh zmishanoho navchannia [Traditions and Innovations for the Purposes of Aesthetic Education of Pupils of Children's Music Schools in China in the Conditions of Mixed Learning]. *The image of a modern teacher*. No. 5(206), C. 91–94. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-5\(206\)-91-94](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-5(206)-91-94). [in Ukrainian].

3. Smolianiuk, N., Sobchenko, T. & Syrota A. (2024). Tsyfrovii servisy na urokakh "Dyzain i tekhnolohii": problemy, realii, perspektyvy [Digital services in "Design and technology" classes: problems, realities, prospects]. *Youth & market*. Vol. 3/223. pp. 18–12. [in Ukrainian].

4. Chen Xin (2020). On Line Teaching of the General Courses of Aesthetic Education in Colleges and Universities Based on Maker Education[J]. *Journal of Nanjing Arts Institute Fine Arts & Design*, 0(1): 81–85. [in English].

5. 肖雅 & 曾贵珍. (2022). 高校音乐学专业学生线上线下混合式学习模式研究. *发展教育学*, 3(8), 137–139. [in China].

6. 肖雅, 曾贵珍. (2022). 高校音乐学专业学生线上线下混合式学习模式研究. 年3卷第8期 页码 pp. 137–139. [in China].

7. 陈湔可. (2019). 新加坡音乐学习: 通过移动应用程序提供及时反馈. *世界教育信息*, 14.

8. 孙渝莉 & 刘瑞. (2022). 国内高校混合式教学研究综述. *重庆交通大学学报 (社会科学版)*. 22(4), 96. [in China].

9. 张格兰 & 张琳. (2021). 基于网络教学平台的混合式学习模式探究- 以“大学英语视听说”课程为例. *Creative Education Studies*, 9, 642. DOI : 10.12184/wspzfzjxwsp2634-793841.20220308. [in China].

10. 李明明. (2024). 教育信息化时代高校音乐表演课程混合式教学. *现代化教育* 6.1 [in China].

11. 程茂华, 潘文娇, 马丹. (2024). 新课程改革背景下《现代教育技术》课程多途径混合式教学实践研究. *创新教育研究*. Vol. 12 No. 8. DOI: 10.12677/ces.2024.128502. [in China].

12. 校友会. (2024). 中国音乐类大学分档排名, 中央音乐学院. [in China].

13. Available at: http://www.cuaa.net/2022index/news/news.jsp?information_id=11503. [in China].

Стаття надійшла до редакції 03.01.2025

“Слово належить на половину тому; хто говорить, і на половину тому, хто слухає”.

*Мішель Екзем де Монтень
французький філософ*

“У мене нема ніякого таланту – є лише наполегливість і допитливість”.

*Альберт Ейнштейн
один з найвизначніших фізиків ХХ століття*

“Будьте самі шукачами, дослідниками. Не буде вогника у вас – вам ніколи запалити в інших”.

*Василь Сухомлинський
український педагог, публіцист*

“У серйозних справах слід піклуватися не стільки про те, щоб створити сприятливі можливості, скільки про те, щоб їх не втратити”.

*Франсуа де Ларошфуко
французький письменник, мораліст*

“Запитати – хвилинний сором, не запитати – сором на все життя”.

Японська приказка

“Ми прийшли в цей світ, щоб допомагати один одному в нашій подорожі по життю”.

*Вільям Джеймс
американський психолог, філософ*

